

Raad van State torpedeert anti-witwasplannen

Een voorgestelde gezamenlijke aanpak van witwassen door toezichthouders, banken en opsporingsinstanties doet een te grote inbreuk op de grondrechten van bedrijven en burgers.

Dat schrijft de Raad van State in [een advies](#) over de voorgestelde 'Wet plan van aanpak witwassen'. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in januari 2021 advies uitgebracht over het Wetsvoorstel plan van aanpak witwassen. Het advies is op 16 juni 2022 openbaar gemaakt en gepubliceerd naar aanleiding van een concreet verzoek op grond van de Wet open overheid.

De Raad van State onderschrijft het doel van het wetsvoorstel, namelijk het bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme en onderkent ook dat zogeheten poortwachters (zoals banken) een belangrijke rol spelen om misbruik van het financiële stelsel te voorkomen.

Vergaande inbreuken

"Twee van de voorgestelde maatregelen leiden echter tot vergaande inbreuken op grondrechten van burgers en bedrijven die vertrouwelijke gegevens en de persoonlijke levenssfeer beschermen. Hoe belangrijk de bestrijding van witwassen en van financiering van terrorisme ook is, bij deze maatregelen is de vraag of het doel de middelen wel heiligt. Deze middelen gaan in de opzet van het wetsvoorstel te ver. Het gaat daarbij om informatie-uitwisseling bij gezamenlijke monitoring van banktransacties en bij cliëntenonderzoek", aldus de Raad.

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk voor banken om hun transactiegegevens samen te brengen in een centrale database. Het maakt het vervolgens mogelijk deze gegevens onderling te delen om witwassen en financieren van terrorisme te bestrijden. Vijf Nederlandse banken hebben in 2019 het voornemen opgevat om bijna tien miljard transacties per jaar bij 35 miljoen cliënten samen te monitoren. Het voorstel regelt dit.

"Zo zullen er vertrouwelijke gegevens worden opgeslagen, geanalyseerd en bewerkt van vrijwel alle Nederlandse burgers en bedrijven. De massale schaal waarop banktransacties gezamenlijk zullen worden gemonitord is ongekend en betekent een vergaande inbreuk op de vertrouwelijkheid van gegevens van burgers en bedrijven. Daarbij gaat het niet alleen om het recht op privacy. Deze monitoring kan ook leiden tot uitsluiting en discriminatie", schrijft de Raad, die niet vindt dat is aangetoond dat deze maatregelen noodzakelijk en proportioneel zijn, en dat er ook geen passende rechtsbescherming is voorzien.

Verplichte gegevensdeling

Het voorstel houdt verder een verplichting in voor een instelling om bij onderzoek naar een (potentiële) client met een hoog risico navraag te doen bij andere instellingen. De bevraagde instelling is dan verplicht om gegevens te delen.

"Deze gegevensdeling is een inbreuk op de bescherming van vertrouwelijke bedrijfs- en persoonsgegevens. Ook staat het voorstel op gespannen voet met het beroepsgeheim van notarissen en advocaten. Volgens het wetsvoorstel zijn zij niet gehouden aan hun geheimhoudingsplicht als zij de gegevens uitwisselen." De Raad adviseert de noodzaak en proportionaliteit van deze maatregel alsnog beter te motiveren.

- [Advies Raad van State](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

NIEUWS | 23 november 2022

UBO-register niet publiek toegankelijk

Het Europese Hof van Justitie heeft bepaald dat het UBO-register niet openbaar toegankelijk mag zijn. Volgens de rechter is dat een te grote aantasting van de privacy... →

NIEUWS | 03 november 2022

Pheijffer: 'Kanteling antiwitwasbeleid moet steviger'

Bij de aanpak van witwassen moet de opsporing worden gericht op 'verdachte' transacties in plaats van 'ongebruikelijke' zoals nu. Dat stelt hoogleraar Marcel Pheijffer... →

NIEUWS | 24 oktober 2022

Wetsvoorstel plan van aanpak witwassen naar Tweede Kamer

Het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen is naar de Tweede Kamer gestuurd. Het plan bevat onder meer een verbod op contante betalingen voor goederen boven een... →

NIEUWS | 24 oktober 2022

Credit Suisse treft grote schikking in Franse witwaszaak

De Zwitserse bank Credit Suisse heeft een schikking getroffen van 238 miljoen euro om vervolging te voorkomen voor het witwassen van geld en belastingfraude in Frankrijk... →

NIEUWS | 18 oktober 2022

Bunq krijgt deels gelijk in kwestie DNB over klantenscreening

Onlinebank bunq heeft gedeeltelijk gelijk gekregen in een zaak over de werkwijze voor het screenen van klanten op witwaspraktijken. →